

iek- en Bankethakkerij
GROEN
18, HILVERSUM
Telefoon 1675

uitsluitend
prima kwalitei

OTEN - FROITHAND
weg 1 - Tel. 660
BUSSUM

In Binnenlandsch
tenlandsch Fruit
icurreerenden prijs

/ISSER, Den Haag
elefoon 15058
n, naast de vishbank

ISCHBAKKERIJ
versch vischgebak.
Bel. aanbeve

CHHOUWERIJ
EKSLAGERIJ
annex
Vleeschwaren.

RZ - DEN HAAG
straat 16 - Tel. 53199

J. J. Breetvelt - Delft
t 35-37 - Telef. 849

LEMENTEN
rij - Stoffeorderij
in - Matrassen

LAARD, Den Haag
straat No. 57, hoek
straat, Tel. 35023.

In de kwaliteit ROOM-
ELK, KAAS en EIEREN
E VLEESCHWAREN.
ingen worden zoo spee-
k aan huis bezorgd.
voordurende controle
strle Bureau, Den Haag

etbakkerij
nchroom

r. 19-21, Leiden
OONNUMMER 579

id aanbevelend
I. VAN NOORT

toffonhandel van
IN HAASTEREN,
salaan No. 2, LEIDEN.
Postrek. 124867.

ch beleeft aan voor
vering van
ton Brandstoffen
ning. Bijzke Prijsen.

rij H. KLOOSTER
dipl. Drogist
rplein, 32, Amsterdam
Telefoon 20176

e DROGERIJEN, CHEMI-
KENVERPLEGINGS- EN
MAAK-ARTIKELN.
che orders kunnen
tevoerd worden.

ONGELINGSVERENIGING

reenigingsleven
e 50e eeuw
weede druk

AAK VOOR 12 PRIS.
- per 12 exx. f.3.-

baar bij den boek-
n bij de uitgevers
& Le Cointre - Goes

10e JAARGANG No. 52 26 SEPT. '30

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's Gravenhage; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnald, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 - Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.- per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. - Losse nummers f0.15.

Aan de Lezers,
Met dit nummer beëindig ik mijn werkzaamheid voor „De Reformatie“.

Eerlang hoop ik mijn parsarheid op andere wijze voort te zetten en de thans onderbroken artikelen, voor- zoover ze dan nog aktueel zijn, te vervolgen.

HEPP.

INHOUD: Uit de Schrift: Wat blijft. (1 Petri 1:4) - Kerkelijk Leven: Synode-indrukken. IV. - Lit. en Kunst: Het sonnet als de dichtvorm der Tachtigers. - Kerkenieuw: Verslag Gen. Synode te Arnhem. - Advertentiën. - Inhoud 10e jaargang.

UIT DE SCHRIFT

Wat blijft.

... Wedergeboren... tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke, en onverwelklijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor U. 1 Petri 1:4.

We hebben op aarde onze hoogtijden; onze blijde belevingen; de glanspunten van ons bestaan; we hebben er onze feesten en onze genietingen, onze vreugden en onze genoegelijkheden...

We hebben op aarde onze bezittingen en onze schatten; misschien onze huizen en onze akkers; misschien weinig huisraad maar veel blozende, gezonde kinderen; misschien een enkel stukske bezit met veel dierbare herinneringen...

We hebben op aarde de vervulling van veel verwachtingen; verwachtingen die we dagen, misschien jarenlang koesterend droegen, voorzichtig en teer. En dat alles is zoo mooi...

En toch - ook het mooiste gaat voorbij. Het verderf strekt zich uit ook over het beste wat we als aardsch bezit ontvingen.

En ach, dit is het tragische, dat ook over het liefste en het mooiste de schaduw valt van de vlek der zonde. Neen, ik denk niet eens in de eerste plaats aan dat mooie, dat tastelijk en grijpbaar is, maar ook aan datgene, wat zoo hoog geestelijk van aard is, dat het door geen zonde zonde schoon bezoodeld. Uw kostelijkste ijver voor de zaak des Heeren, heeft toch een trekje van eigengerechtigheid of van onwaarsachtigheid in zich. In onze beste uren zien we dat.

En dat maakt iemand menigwerf zoo moede loos. Alles, alles, is bezoodeld en bevekt. Ook onze liefde, die brandt; ook onze ijver, die ons schijnt te verteren.

Ja er zijn dan dingen, die onze aandacht dagen, maanden, misschien jaren gespannen kunnen houden.

Maar toch, zijn we dan niet als 't kind, dat weer vraagt om ander speelgoed. Voor ons beest is zoo spoedig „het mooie“, of „het nieuwe“ van de dingen af...

En wij zelf...
Ach, wij zelf... hoe lang duurt het in ons leven - en we merken, dat het proces van de verwelking komt ook over ons. We werken en draven en slaven en zwoegen en graven en misschien zijn we bezig den ganschen dag en een deel van den nacht, en onder dat alles worden we zóó maar... oud.

De jaren vliegen voorbij...
Er is geen grooter tragedie dan die van het alle daagsche leven; hier toch ligt het tragische in het onafwendbare, het stellige van het lot, dat we dragen, zonder dat we er aan denken willen.

...

En dan die erfenis voor Gods kinderen.
Het recht op die erfenis, die onverderfelijke, onbevlekkelijke, en onverwelklijke is, ontvingen ze in hun wedergeboorte. Als kinderen des Allerhoogsten ontvingen ze van hun Vader een heerlijk erfrecht, een erfrecht, dat hun straks in het bezit brengt van een erfenis in de hemelen.

Christus zelf heeft door Zijn opstanding een levende hope vóór hen en in hen gewekt; die erfenis wacht, dat weten zij, wier hope in Christus vastligt.

Zij wordt in de hemelen, voor ons, bewaard.

Gelukkig maar, dat wij die erfenis niet behoeven te bewaren.

Gode zij dank, dat Hij zelf de zorg er voor op zich nam.

Zie, die erfenis blijft altijd dezelfde. Wat er ook verandert in dit leven: er is geen mogelijkheid, dat men ons die erfenis aanraake: ze is onder Gods hoede.

O, er zij er velen, die ook die erfenis nog wel in hun handen zouden willen hebben. Dan zouden ze „zekerder“ zijn. Ach, begrijpen ze dan niet, dat hier juist geloofsovergave gevraagd wordt? Dat hier juist de eisch is om te aanvaarden Vaders zorg? Want als wij den Vader liefhebben, dan is alles wat van Hem is van ons; als wij in den Zoon, onzen Borg Jezus Christus, een heilig kinderrecht hebben, dan juist hebben wij de volle erfenis te wachten. Maar die blijft onder het bestel van den Vader.

Ja, we hebben wel weinig verlangen vaak naar die erfenis. We zitten vaak zoo vast aan de verwelkende bladeren en aan de bezoodelde en bevekte en vergaande „mooie“ dingen dezer aarde.

Soms moet God ons héél hard losmaken van dat, wat voorbijgaat en in wezen waardeloos is.

Dan legt Hij ons een kruis op. Ja, een kruis noemen wij menschen dat. Maar onze God leert ons erdoor om te zingen:

Nu reis ik, getroost, onder 't heiligend kruis,
Naar 't erfgoed daarboven, in 't Vaderlijk huis.

J. W.

KERKELUK LEVEN

Synode-Indrukken.

IV.

Het Leerboek.

Het Leerboek doorliep sinds de Synode van Leeuwarden een lijdensgeschiedenis.

De Proeve van 1923 vond te Utrecht geen gunstig onthaal.

De opdracht der Deputaten werd daar gewijzigd. In 1927 te Groningen kwamen de Deputaten met lege handen.

Voor de Synode van Arnhem hadden zij een nieuw ontwerp, althans voor de catechisatie der grooteren, gereed.

De kritiek was bijna algemeen.

Sommiger kritiek droeg zelfs sporen van felheid.

Er werd ook kritiek uitgebracht, die ongemotiveerd en onjuist was.

Het leek mij dan ook een daad van barmhartigheid, toen de commissie voorstelde, om op dit spoor niet voort te gaan.

Maar toen begon er weer een lijdensgeschiedenis.

Over wat binnenskamers al zoo te berde werd gebracht, zwijg ik.

Doch wat naar buiten openbaar werd, was dit.

De commissie stelde voor geen nieuwe Deputaten te benoemen, maar te wachten, tot iemand eens een leerboek schreef, dat de algemeene goedkeuring wegdroeg.

Daartegenover stelden anderen voor om wel Deputaten te benoemen, wier taak het is tot het schrijven van zulk een leerboek op te wekken, en als er één of meerdere bij hen werden ingezonden, dit te beoordeelen. Zulk een Deputaatschap is wel een unicum in ons kerkelijk leven. Het verloor het karakter van een jury.

En nu werd het een getob.

Eerst staakten de stemmen over beide voorstellen.

Het stond 27 tegen 27. Twee Synodeleden waren afwezig.

Later werd de Proeve herhaald.

Het jury-voorstel won het met één stem. Thans was de verhouding 27 tegen 26. Drie Synodeleden ontbraken. Waren allen op hun post geweest, dan zou de uitslag misschien anders zijn uitgevallen.

Neen, het ging niet voorspoedig.

Gelukkig betreft het hier geen kwestie van buitengewoon gewicht.

Alleen zijn velen wellicht geneigd de jury-Deputaten te beklagen.

Zij zullen wel eens naar elkander moeten schrijven of telephoneeren: hr. N., ziet gij nog niets komen?

In het woord van prof. Hoekstra schuilt trouwens wel eenige waarheid, dat wanneer een engel uit den hemel een leerboek concipieerde, het nog niet bij allen genade zou vinden.

Zelfs geloof ik, dat het werk van een engel uit den hemel door ons zondige menschen nog ongunstiger zou worden ontvangen dan de Proeve, die thans werd verworpen.

Totaal-Indruk.

Nu de Synode is geëindigd, is het mogelijk, bij benadering een totaalindruk te geven.

Die te laten vooropgaan vóór we in nadere details afdalen, heeft iets voor.

Zoo kan men de bijzonderheden bezien in het licht van het geheel.

Daarvoor worden de indrukken over de afzonderlijke handelingen allicht zuiverder, al blijven ze natuurlijk subjectief.

Een eerste vraag is wel deze: behoort de Synode van Arnhem in 1930 tot de groote Synodes?

Na de ineensmelting van 1892 hebben we niet heel veel groote Synodes gehad.

Hiertoo kunnen m.i. slechts gerekend worden die van Middelburg in 1896, van Utrecht in 1905, en van Leeuwarden in 1920.

Vanzelf laten we de Synode van Assen buiten beschouwing. Deze was in alles buitengewoon.

Kan de jongste Synode zich hiernee meten?

Daarop moet, dunkt mij, ontkennend worden geantwoord.

Ontegenzeggelijk zijn er belangrijke beslissingen genomen.

Maar de behandeling van de voornaamste punten laat een niet al te bevredigenden indruk achter.

Naar het ons voorkomt, heeft de vrees te veel stemmen gehad.

Op één punt moest zij haar invloed inboeten, n.l. op dat van het vrije kerklied.

Overigens deed zij zich geducht gelden.

Dat zij onder de maat bleef ligt niet aan het werken.

Er is gewerkt als een paard.

Het recreatisme (woord door een der Synodeleden gesmeed) had geen gelegenheid zich te ontwikkelen.

Van den Synodalen auto-tocht, schoon in uitzicht gesteld, is niets gekomen.

Er zijn zelfs afgevaardigden geweest, die gedurende hun vijf weksch verblijf niet eens den Rijn hebben gezien.

In deze gaat de Synode met een vrij geweten uit.

Maar de indruk van meerderen was, dat er te onmethodisch is gewerkt.

Bij het scheiden van de markt werd er een verstandig besluit genomen, n.l. om in het vervolg een typiste aan te stellen, die de konklusies van alle commissoriale rapporten tikt en vermenigvuldigt. Als die nu maar vroeg genoeg worden rondgedeeft, kan dit een bezonken oordeel bevorderen en het improvisatorische minimaliseeren.

Daarmee is men er echter nog lang niet.

Wat wij aan het begin van de Synode voorspelden is uitgekomen.

Aan de commissies is te voren te weinig tijd gegund.

Te vroeg ving de Synode met haar publieke zittingen aan.

Zoo kwam het, dat de commissies nog in de laatste week moesten vergaderen.